

Et si consensus hic non semper fit liberrimus, sed plerumque per necessitatem aliquam extrinsecam eliciatur. De passiva infra suo loco videbimus. Ad præsentem quaestionem activa pertinet.

§. XII Hanc Grotius *III. 20. §. 49. 51.* subdividit in puram & conditionatam. Illam vocat, cum quis ipsi hosti de se arbitrium permittit, ac ita se subditum facit ei, cui se dedit, ac in illum summam potestatem transfert, omnia dedito jure saltem externo eripiendi, etiam vitam & libertatem personalem. Conditionatam appellat, quæ aut singulis consulat; ut in qua vita salva, aut corporum libertas, aut & quædam bona excipiantur; aut etiam universitati, si videlicet quædam particulæ libertatis civilis retineantur. Sed hic profecto vereor, ut Grotius exemplum deditiois conditionatæ, quæ libertatis civilis aliquam particulam deditis retinuerit, possit allegare, cum fere perpetuo per deditioem minimum libertas civilis amittatur. Deinde nescio, an Grotius deditioem puram bene descripserit, quasi jure externo liceat ejusmodi deditis, qui summum imperium in nos transferunt, vitam pro lubitu adimere. Sane mera subiectio, aut summum imperium etiam nunquam hanc potestatem tribuit. Imo ipse Grotius, quod ad deditioem puram refert hic *III. 20. 49.* exemplum Carthaginensium, alibi *II. 25. 7. 2.* inter conditionatas recensere videtur. Adeoque videtur Grotius in descriptione deditiois puræ duo genera diversissima miscuisse.

§. XIII. Scilicet deditio fit vel illi, cum quo nulla intercedit hostilitas, vel hosti. Hostem hic voco, adversus quem jam bellum exarsit, vel cui certe ex more pristino bellum est denunciatum. Primum deditiois genus fit plerumque impellente majore quodam malo, quod per deditioem repellere studemus: ut si populus timeat, ne subjiciatur hosti barbaro, si fames premat, &c. Sed per hanc regulariter dediti fiunt saltem subditi. Huc refero alium locum Grotii *lib. II. c. 5. §. 31.* *Publica subiectio est, qua se populus homini alicui, aut pluribus hominibus, aut etiam populo alteri in ditionem dat. Formulam talis subiectiois in exemplo Capue supra adduximus. Similis est illa populi Collatini: Deditisne vos populum Collatinum, urbem, agros, aquam, delubra, utensilia divina humanaque omnia in meam populique Romani ditionem? Dedimus. Et ego recipio. Quo alludens Plautus *Amphitruone* ait: Deduntque se, divina humanaque omnia, urbem & liberos In ditionem atque arbitratum cuncti Thebano populo.*

B

Perse